

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 31.

Indult Bétsből, Pénteken, Április' 17-dikén, 1829.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsége Apr. 10-dikén költ kegyelmes kezeírásával méltóztatott Gróf Taff Lajos Ő Excját a' N. M. Udvari közönséges Kamarának 2-dik Praesidentét, ugyan ezen rangal az Igazság kiszolgáltató Fő Hivatalhoz általtenni és egyszersmind ezen megüresült Hivatalra Báró Eger Hugo Ő Nagyságát ugyan a' N. M. Udv. Kamaránál eddig volt Udvari Tanátsost 2-dik Praesidenssé kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége Hertzeg Odeskachi Livius László Urat, Frantzia Követségi Segédet, Ts. K. Kamarássá kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

A' Ts. K. Hadi Seregnél a' következő rangbeli változások történtek.

Elölépések Tisztségi rangban:

Gróf Radecky Jó'sef Feldmarschall-Lieutenant és Kommandírozó Generális a' Banalis-Varasdi és Karlovitzi Határszéleken Haditármesterré tétetett, megtartván eddig való Hivatalát.

Generál-Majorrá neveztetett ki Báró Callot Antal Oberster a' Frimont Huszár Regimentnél Nro 9.

Obersteri rangra emeltettek: Oberstlieutenanti karból Rohraui Rohr János, Metséri Gyal. Regimentjéből Nro 51. a' Waquant Gyal. Reg-hez Nro 62.; Ő Hertzegsége Fridrik, Nassaui Printz a' Deutschmeister Gyal. Reg-ből Nro 4.

Granatéros Batalion Kommandánsnak, Mecséry Gyal. Reg-hez Nro 51.; Flettenfeldi Flette Henrik, a' 8-dik Vadász Batalionnál Kommandáns, Vilhelm Hollandiai Király Gyal. Reg-hez Nro 26.; Gróf Attems Jó'sef Szász Princz Fridrik Vasas Reg-ből Nro 3, szolgálatbeli Kamarássá neveztetett Fels. Antal, Ő Ts. K. Fő Hertzegségénél, megtartván Regimentbeli rangját; Ferentz Antal, Szász Princz Fridrik Vasas Reg-nél Nro 3, ugyan ott lett Oberster; és Freudenthali Gróf Wrbona László a' Tsászár Huszároktól Nro 1, a' Frimont Huszár Regimentnél Nro 9.

Oberst-Lieutenántokká lettek Májorokból: Innerhofer János, Radivojevich Gyal. Reg-ből Nro 48. Tudományokra Felvígyázó a' Béts Újhelyi Katonai Akadémiában, Wellington Gyal. Reg-nél Nro 41, megtartván hivatalát; Rebracha András az Ottochani határőrző Gyal. Reg-ből Nro 2. a' Varasdi Körösi Hat. őrző Gyal. Reg-hez Nro 5.; Niesner Jó'sef, Szász Princz Fridrich Vasas Reg-nél Nro 3.; Fehlmayer Domokos, Karlovitzban a' Pattantjus Örizet Kommandánsa, ugyan annak általtétetett Péterváradra; és Stregen Felix Szapör osztály Kommandánsa.

Májorokká neveztettek Kapitányokból: Mikesich Mihály, Gr. Gyulai Ignátz Gyal. Reg-ből Nro 60, a' Varasd-

Körösi Hat. ör. Gyal. Reg-hez Nro 5.; Hönig Károly, a' 2-dik Pallantyús Regimentnél; Schellini Ferentz, Hajós Lieutenant (Kapitány), Korvette-Kapitány (Májor); Báró Geramb Erneszt, Lusignan Gyal. Reg-ből Nro 16 Vidéki és Helybeli Komendánsa Brassóban; Gyurgievich Pantaleon, Radossevich Gyal. Reg-ből Nro 53, helybeli Májorra Raguzában: és Aichbergi Nagel János, Szász Princz Fridrik Vasas Reg-ben Nro 3.

Hajnácskői Gróf Vécsey Augustus, Feldmarschall-Lieutenant, második Tulajdonosává tetetett Fő Hertzeg Ferdinand 3-dik Számú Huszár Regimentjének; és Gróf Leiningen-Westerburg, Generál Májor, Splényi Gyal. Regimentjének Nro 31 Tulajdonosává.

Báró Werklein Jó'sef, penzionált Oberster, mint második Oberster rendeltetett Fő Hertzeg Ferentz Károly Gyal. Reg-hez Nro 22. megtartván szolgálatját továbbra is a' Pármai Udvarnál.

Petresz Elek, Májor a' 2-dik Székely Hat. ör. Gyal. Reg-nél Nro 15. Ratonai Referenssé és Generál-Kommandó Adjutánsná tetetett Erdélyben.

Penzióval nyugodalomra bocsátattak:

Ns. Seymann Ferentz Generál Májor.

Az Obersterek között: Rádli Jó'sef, Sándor Tsászár Gyal. Reg-ből Nro 2. Generál Májor tizimel. Kochburgi Koch János, Wacquant Gyal. Reg-ből Nro 62; Vignet János, Wilhelm Belgiumi Király Gyal. Reg-ből Nro 62; Jurissich András Szicziai Princz Leopold Gyal. Reg-ből Nro 22.

Oberst-Lieutenant Gróf Bena Balás a' Tsászár Vadász Reg-ből.

Májorok: Ulmdorfi Kossevich János, Ó Gradiskán helybeli Májor, Oberst-Lieutenant tizimel, és Dornim-

thali Dorsner Ferentz Vidéki és helybeli Kommandáns Brassóban.

Kapitányok, Májor tizimel: Ehrensteini Pfeiffer Péter; Pankovicz Onuphrius; Fischer Jó'sef; és Zabovsky János, az utolsó Károly Fő Hertzeg Uhlanus Reg-ből Nro 3.

Ápril. 8-kán inneplé az idevaló Univerzitas, felállítatásának évi-napját, melyen Ö Ts. K. Felségének nevében, Udvari Cancellarius és a' Tudományokra ügyelő Udvari Biztosságnak Elölülője Gróf Mitrowsky, (mint a' Fő Cancellariusnak és Belső Ministernek Gróf Saurau Ö Exczájának Képviseleje) volt jelen.

Hadi Tudósítások.

Egy rendkívülvaló toldalékjában a' Sz. Pétervári Újságnak, Apr. 1-ső napján, az itt következő hivatalos jelentése adatott ki Gróf Diebitsch Fővezérnek: melly Sizeboli (Sisopolis) várának megvétele, (l. M. Kurír Nro 26) környülállásosan, és az első tudósítástól némelyekben kulömbözöleg e'ként adja elő: „Ez a' tengeri Expedicio Kumania Contra Admirál alatt 3 línea hajóból 2 fregátból és egynehány kisebb hajókból állott; mellyeken egy Kamtsakai Gyalog Regiment; egy Kompánia a' Szelinyi Gy. Reg-ből; egy Kompánia Sántzások és 50 Kozákok voltak. Ezen kis hajós sereg Febr. 27-dikén jelent meg a' Pharósi öbölben Sizeboli előtt, reggeli 8 órakor. A' város annak módja szerint először felkérletett; de a' Törökök minden ajánlást megvetvén ágyúzni kezdetek az Orosz hajókra: mellyre ezekről olly hatalmasan feleltek az ágyúk, hogy a' törökök tüzeleése tsak hamar megszűnt. Látván a' Kommandáns Benderli Halil Basa, hogy minden további ellentállás hijában

lenne, még az nap estve által adta a' várat Kumáni Contrá-Admirálnak, és magát is 4 Bimbasával 2 Jussbasával és 60 Török katonákkal együtt hadi foglyúl megadta. A' várban Albaniai katonák voltak őrizeten, többen ezernél; a' kik a' várat elhagyván a' Sizoboli tetőkön készült védsántzokba vették magokat, és kemény ellentálláshoz készültek. De mivel egész éjjel meg nem szűntek az Orosz ágyúk reájok tüzelni; még akkor éjjel és reggel felé kedvezvén a' nagy köd nekik, oda hagyák a' sántzokat és vissza húzták magokat befelé a' tartományba. A' győzödelmesek 11 ágyún és 2 zászlón kívül igen sok hadi szereket és eleséget nyertek. Sizoboli városának a' lakosai csak Görögökből és más nemzetbeli Keresztyénekből állanak, kik ez alatt házaikban tsendesen viselték magokat. Mihely a' várat általvettük, hozzá fogtak a' mieink a' megrongált falaknak ismét jó karba hozásához, és a' vár megerősítéséhez, hogy minden esetre azt a' megtörténhető ellenséges megtámadás ellen védelmezhessek. A' fogságba esett Benderli Halil Basa azt bizonyította személyesen Roth Generális előtt, hogy a' Török Seregek vezérének Hussein Basának igen bajos helyheztetése vagyon a' Pharosi tenger öböl környékein, mint-hogy csak igen kevés 's legfeljebb 6, 7 ezer embere vagyon Burgasban, Missilivriában 's a' több tenger parti helyeken; a' mi későbbi hiteles tudósításokból is nyilván kitetszik.

Spanyol Ország.

Mádríd Márt. 19-kén. Don Minnano azon dolgozik, hogy némelly idegen Országi Kapitálistákat reá birhasson, hogy Spanyol Országának (az Amerika ellen küldendő Expeditióra) 20 milliom Frankot költsönözzenek. — A' Kereske-

dési Portékáknak Philippina Szigetekbe való kivitele, melly darab időtől fogva tiltva volt, ismét megengedett.

Portugallia.

Lisbona, Mártz. 18-kán. A' Terceira ellen kiküldött hajók, mellyek csak hamar kiindulások után — az ellenkező szél miatt — kéntelenek voltak ismét haza térni, mind ekkoráig itthon vannak. Most már az a' hire, hogy a' nevezett Sziget ellen egy másik és erősebb Hadi Sereg fog kirendeltetni, a' többek között a' VI János nevű Línea hajó is ki fog e' végre küldettni. — A' Brasiliai Consulnak Silva Úrnak értésére adattatott, hogy Portugelliából három nap alatt kimenjen.

Frantzia Ország.

Páris, April. 6-kán. A' Követek Háza folytatta April. 3-kán, a' feljebbi napi Ülésekben elkezdett általános Vítatásokat a' Megyés törvény felett. Berenger, Gróf Portalis, Vatismenil, Montbel és Salvarte Urak voltak a' főbb beszéllők. Sokan kezdték sürgetni, hogy az általános Vítatások bérekesztvén, az egyes tikkelyek felett kezdesék el a' tanátskozás. De a' Ház erre nem állott reá, a' honnan a' máj Ülésben is ugyan ez a' tárgy (a' Megyéstörvény általjában) forog fenn. A' Justitz Minister Gróf Portalis ma azt mondá, hogy ha a' Ház a' Megyés törvényt el nem fogadja úgy, a' mint azt a' Ministerium a' törvényjavallásban feltevé, semmit sem fog nyerni, — és a' Törvényt a' Ministerium vissza fogja venni. Ezen mondás nagy lármát és háborodást okozott. Mert e' szerént a' Háznak és a' Ministeriumnak, egy értelemre való téréséhez (t. i. a' nevezett törvény felett) kevés a' reménység.

A' bal oldal a' napokban egynehány számmal szaporodott, Higonnet és Tib-Sebastiani Generálisoknak Moreából való hazaérkezésével és 3 újonnan választott liberalis Követek feljöttével.

Egy új Könyv, Bourienne Úrnak Memoires tizimű munkája, (mellynek két első darabja most jelent meg) nagyon magára vonta a' Közönségnek figyelmét Párisban. A' két első darabban Buonapartének élete a' Briennei Hadi Oskolában, és Olasz Országban 's Egyiptomban viselt dolgai íratnak le. Az író, a' kinek nints többé mitől félnie, tsendes hangon és szabadon ír, és sok olyan dolgokat ad elő, mellyek részserént Buonapartét, részserént másokat, kik most is élnek, egészen más színben mutat, mint a' minéműben eddig látta a' Világ. Egy Frantzia Újság így ítél felőle: „Bourienne Úr egészen kivetkeztette minden Poetai köntösből azon férjfiút, a' kinek képét lefesti, és azon Háborúkat a' mellyeket leír; de egyszersmind ellene mond minden meséknek, mellyeket a' nagyitaniszeretés költött; az a' higgadt vér, mellyel a' dolgokat előbeszéli, hitelessé teszi előadását; ő nem fél senkitől és nem gyűlöl senkit. Viszsa adja Brueys Admirálisnak, a' kit Buonaparte a' Conventhez küldött jelentésében feláldozott, ismét a' betsületet; — 's meg mutatja, hogy mikor Buonaparte Egyiptomban egy fertály órára török köntösbe öltözött, tsak tisztjeit akarta meglepni, a' nélkül, hogy gondolatjában lett volna, (a' mit reá költöttek), hogy az Ország könnyebb elfoglalásának okaért Törökké legyen; — a' Jaffai Pestises betegeknek, kik számszerént 60-an a' gyógyíthatatlan dögnya-vályában nyomorogtak, méreggel lett megétetését úgy írja le, mint borzasztó kéntelenséget, ne hogy a' Pestis a' táborba kapjon; — kétségbe hozza Desge-

nettes Urnak ama tettét, mellyel olly nagy kedvességet szerzett magának, 's a' t, és minden állításának okait és bizonyságait adja, mellyek felforgathatatlanoknak látszanak. Bourienne Úr maga óhajtja, hogy néki mondjon ellent a' ki tud, mivel az ellenmondásokból és Vítatásokból annál tisztábban kitetszik az igazság.“

Toulon, Mártz. 26 kán. Az Algir alatt álló Hajós Seregnek Kommandóját Bretonniere Úr (a' ki haza jő) által adta Latreyte Úrnak. A' Frantzia Hajók közel a' partokhoz vettek magoknak állást. A' közelebbi két hét alatt két hajót fogtak el, a' kik az örálló Hajók elől kiakartak szökni a' tengerre. A' De y j e l való alkudozások tellyesen megszűntek, és még mi most is tsak ott vagyunk, a' hol ez előtt két esztendővel voltunk, úgy hogy (ha hatalmasabb Rendeléseket nem tesz az Országlószék) a' békesség ezen Barbarusokkal mostanában nem fog megkészülni.

Nagy Britannia.

Parlamentbeli dolgok. A' Felső Háznak April. 2-iki Ülése nagyon népes volt, a' Kir. Hertzegek között a' Clarencei, Cumberlandi, Sussexi, és Gloucesteri Hertzegek jelen voltak. Először, a' szokás szerént, Esedezőleveleket nyujtottak elő némelly Lordok, nevezetesen Lord Eldon 25-öt (az Emancipatio ellen), de a' Háznak békességestűrése fogyni kezdvén, kiáltoznak vala minden oldalról, a' dologra! a' dologra! Végre, a' bényujtani való Esedező-leveleknek elfogytával, Hertzeg Wellington felállott és egy 5 fertály-óráig tartó beszéddel a' Billnek 2-odszori felolvasását javallotta. Felvette a' Hertzeg rendről rendre mind azokat az ellenvetéseket, mellyekkel az Anti Katholikusok előszoktak állani, és egybevetet-

te azokat azon erős okokkal, mellyek a' Billnek hasznos és szükséges voltát bizonyítják; leírta Irlandiának képét a' közelebbi két esztendő elforgása alatt, felhozta a' minapi történeteket, — a' mikor Irlandiában egy két óra alatt 100,000 ember zöld pántlikásan együtt termelt, — O'Connell Urnak Követté lett választását és annak hihető következéseit, szóllott a' Kathólikus Egyesületről és annak a' népre való hatalmas befolyásáról, — és megmutatta, hogy a' mostani Bill nemcsak elmulthatatlanul szükséges a' belső visszavonásoknak megszüntetésére, hanem hasznos is és jóltévő az egész Országra nézve. Beléereszkedett továbbá annak vizsgálásába, hogy ez a' Bill mennyire érinti a' sokszor emlegetett 1688-diki Constitutiót, és példákkal világosította, hogy az a' Constitutio, az időknek szükségeihez képest több ízben változtatást szenvedett. Megesmerte, hogy a' mostani Bill többet ad a' Kathólikusoknak, mint azok, mellyek ez előtt (nevezetesen 1782-ben és 1793-ban) előterjesztettek; de annak az az oka, mert akármeennyit adunk is, ha mindent nem adunk, a' tzeit el nem érjük, és míg van valami hátra a' Kathólikusoknak, a' mit kérhetnek és kívánhatnak, mind addig a' kérdés nintsen megfejtve. Felvette más Országoknak a' többek között Burkus Országának példáját és az ottani Kathólikusoknak állapotját — és minden jókat ígért 's reménylett a' jövendőről; végezetre búzgón ajánlotta a' dolgot a' Háznak figyelmetességébe. — A' Canterburyi Érsek azt kívánta, hogy a' másodszori felolvasás hatodik hétre halasztassék el (ezzel a' formával szokták kérni a' Billnek visszavettetését). Ellenzésének főokául azt adta, hogy a' Kathólikus Papság nyilván megvallja, hogy az ő Vallásoknak Principiumai most is a' régiek, — továbbá, hogy a' Kathólikus

Papság nagy és veszedelmes befolyással bír a' nyályjokban lévőknek mind lelki mind világi ügyeikbe, háládatosságokra számot tartani nem lehet, a' tilalmas törekedéseknek részesei és főmesterei, a' kik a' minap a' Templomokat pártos gyűléseknek helyeivé változtatták. Ő hihetőnek tartja, hogy a' Gyarmatokból (Coloniákból) a' Protestans Hit ki fog szorittatni, ha valamikor Kathólikus talál lenni a' Gyarmatokra ügyelő Minister. — Hasonló értelemben volt az Irlandiai Primás (az Armaghi Érsek) a' ki azt hiszi, hogy a' Bill nem fogja a' Római Egyházat türedelmesebbé tenni, sem a' Papságot reá bírni, hogy az Anglikana Egyház mellett a' második helyjel megelégedjék. Az Oxfordi Püspök búzgón oltalmazta a' Billt és annak szüségességét, a' legnagyobb talentomú emberek Angliában véle egy gondolkozásban voltak. Gróf Winchelsea, Hertzeg Richmond és a' Salisburyi Érsek veszedelemmel tellyesnek állították a' a' rendszabást, a' melly még valaha minden Polgári és Vallásos szabadságnak sírtás. Lord Somers hijjában valónak találta ezt a' rettegést; a' Kathólikusoktól félni Angliában — ő előtte nevetséges dolog. Marquis Lansdowne megfelelt a' két (az Angliai és Irlandiai) Primásoknak ellenvetéseire, 's megmutatta, hogy a' Bill nem egyéb mint az Országának magának kívánsága, nem tsak Angliában, hanem Skótziaiban is, nevezetesen a' Skótziai 45 Követek között (t. i. az Alsó Házban) 40-en az Emancipatiót sürgették. A' Londoni Püspök nem sok jót vár ugyan az új Rendszabástól, de ellenzeni nem akarja, mert ezt későnek látja. Minekutána Lord Enniskillen a' Billnek ellene, Gróf Wicklow és Grey, mellette beszédet tartottak volna: éjfélt után 1 órakor sokan azt kezdték sürgetni, hogy a' további tanátskozások másnapra halasz-

tassanak. A t h o l l Hertzeg tsudálkozott ezen a' kívánságon. Ötven esztendeje mi-
olta ő a' Parlamentben ül, és nem egy-
szer esett meg, hogy reggeli 8 órakor
ment haza, és most midőn olyan Bill
forog fel, mellytől egész Ország sorsa
függ, egy órakor oszlani készül az Ülés.
Gróf Eldon a' Vítatásoknak elhalasztá-
sát jónak vélte, mert ha reggeli 10 óráig
tart is az Ülés, a' dolog nem lesz kime-
rítve. A' további Vítatás annakokáért
másnapra halasztatván a' Ház fél órakor
2-re eloszlott.

Az Alsó Házban Mártz. 30-kán
midőn a' Katholika Bill a' harmadszori
felolvastatásra következnek, Marquis
Chandos ellene felállván azt tanátsol-
ta, hogy a' Bill ne „most“ hanem majd
„hat hét múlva“ olvastassék fel. Oltal-
mazta e' tanátslást Moore Úr; de elle-
ne sokan felállottak, és voksra botsáttat-
ván, 320 voksal (142 ellen) visszavet-
tetett. Folytatódván a' Vítatások, ismét
voksra került a' dolog, midőn egy vala-
ki a' Billbe ezt a' Clausulát kéré belé-
tetetni, hogy „a' jóltévő tzélokra szánt
pénznek kiadásáról midőn Valamelly Cor-
porationál (Községnél) szó vagyon, a'
Katholikus Tagnak ne légyen szava“ de
ez is 233 voksal visszavetett. A' leg-
nevezetesebb beszéllők voltak: Wethe-
rell, Sadler és Peel Urak. Wethe-
rell Ur igen gorombán megtámadta a'
Billt, előhozta a' hivatalából (a' Kir. Fis-
kusságból) való kiesését, de tréfás és mu-
lattató hangon, 's a' többek között így
szóllott: „Mikor engem megszóllítottak,
hogy a' Billt tenném fel, privat-Rabi-
nétgyűlést tartottam magamnál, (Neve-
tés), nem sértem e' meg véle esküvése-
mes? és azt feleltem magamnak, hogy
igenis megsérteném, mert ártanék a' Pro-
testans Egyház bátorságának, mellynek
oltalmazására maga a' Király is esküvés-
sel köteleztetik.“ — Peel Úr igen tsípös

feleletet adott a' néhai Kir. Fiskusnak a'
Billnek szerzői ellen mondott durva sza-
vaira; és egyszersmind midőn a' szemé-
re vetett régi (antikatholikus) gondolko-
zásától való elállását mentené, alkalmaz-
tatá magára a' régi Világ híres Oratorá-
nak ama szavait: „Haec didici, haec
vidi, haec scripta legi, non sem-
per easdem Sententias ab iis-
dem temporibus exigi, sed quas-
cunque Reipublicae status, in-
clinatio temporum, ratio con-
cordiae postularent, dici debe-
re“ — Sadler Úr újra előhozta a' mi-
napi állítását, melly szerént az Irlandia
nyomorúságainak az Emancipatio
nem orvossága. „Ha én Emancipatiot ta-
nátsolnék — így szóllott a' többek kö-
zött — nem illyet tanátsolnék, a' mellyben
egyedül a' Katholikus Paireknek és a'
gazdagoknak vagyon hasznok, a' szegé-
nyek pedig még azt a' polgári just is el-
vesztik, a' mellyel eddig bírtak, nem a'
pompás palotákat és fényes Házakat eman-
cipálnám én, hanem magát a' népet,
melly most a' Földes Uraktól elnyomat-
tatva a' szükségnek és a' közönséges in-
ségnek rablántzaiban sínlik. Azon orvo-
si szerek, mellyeket én tanátsolni bátor-
kodnék ezek volnának: Ébresztése és ju-
talomtétélekkel való serkentgetése a' szor-
galmatosságnak és mesterségeknek, —
Enyhítése az inségnek és a' bánatnak, —
terjesztése az esméreteknek és az Igazság-
nak, — eltörlése az Absenteismus-
nek, *) — művelés alá való vivése a' sok
pusztán heverő földeknek és motsárok-
nak, — egyszóval a' köz jónak és bol-
dogságnak munkálása ama „láb alá tapo-

*) Az Absenteismuson érti a' be-
széllő, a' Földes Uraknak távollétét, kik
Irlandiai jószágaiknak feléje sem mennek,
és a' belőlök bévett jövedelmet másutt
költik el.

dott“ népnél. Az igaz, hogy egy ilyen Systemának követése sokat elnyelne, hogy ezzel a módi kifejezéssel éljek, az Irlandiai jövedelmekből, mellyeket most olly igen érzéketlenül kitsikárnak ama szenvedő néptől: de meg is fogná bizonyosan újítani, mint a' hajnalnak gyenge harmatja a' száraz pusztát, — és hervadhatatlan friss zöldet adna reá. Nem tzelom nékem ezen gyalázatos Billnek egyes tzikkelyjeit felvenni, és azoknak fejtegetésével a' Házat terhelni, tsak azt jegyzem meg, hogy az nem jó úton indulván el, bizonyosan nem éri el az ohajtott tzel, tagadom, hogy a' Protestantismus között való pert eligazítaná, a' két-tő egymással természet szerént egyesíthetetlen, mind addig, míg az ember vagy egyiket vagy másikat igazán hiszi. — Tsudálatos dolog, hogy ezen új Rendszabásból támadandó veszedelmeket, annak fő-védői magok is látják, de példátlan politikai gyávaságból, tsak hogy a' mostani pillantásnak terheitől megszabadulhassanak, készek a' bajt és a' hartzot örökségül a' maradékra hagyni. És mi a' mentsége ezen különös magokviseletének? Mert ez egy pillantatig jó Expedientia, (Expediency)*) De ha tsak azt tekintjük, mi a' jó egy pillantásig, úgy sokszor megsiratjuk a' következéseket. Az Expedientzia, mindég kész mentsége az Intriguantnak, a' hírt nevet szomjuhozó nagyra vágyónak, a' megkérdhetetlen Tyrannusnak, és a' legfertelmesebb gonosztévőnek; mert tettének szépítésére azt mondja: Expedientia

*) Ezt a' szót, (melly annyit tészén mint valaminek jókorisága, alkalmaztos volta, időhöz és helyhez mértisége, jó és hasznos volta arra, hogy valami dolog röviden eligazittassék 's intéztessék expediáltassék) rövidségnek okáért megtartottuk.

volt! Es ez az útálatos gondolkozás, az Expedientziának tudománya tolná-e' és szorítaná e' ki helyéből a' törvényt? De, hogy dogmatizálni ne láttassam, a' tapasztalásból és a' Historiából hozok fel egy két példát. Igy tett Frantzia Ország, midőn olt éppen ollyan forma körülállásokban, mint a' minéműeknek mi a' küszöbén állunk, a' Ministerek az Expedientziát vették fel sinor mértékül — mikor a' jószívű Lajos, szeretett de változó elméjű és háládatlan népének szabad Constitutiót adván, egy rakás Expedientzia-buváritól körülvéttetett, a' kik vagy nyulszívű gyávák, vagy hirre névre vágyó gazemberek vagy álnok árulók lévén Nékie azt tanátsolták, hogy jó lesz egyik Praerogativájáról a' másik után lemondani, — végre Országlás, Vallás lerontatott és tsupán az Expedientzia gyenge világa pislogott ama morális setétségben, melly azt a' boldogtalan Országot egészen elborította, és minekutánna mindent, a' mi szent és igazságos volt elseprettek, utoljára magát a' Királyt az Expedientzia Oltáránál feláldozták! De talán a' szomszéd nemzet példája nem tesz mindeneknek, forduljunk azért tulajdon Hazánk tapasztalásához és annak Historiájából végyünk tanúságot. Mikor ez a' Ház legelőször Expediensnek tartotta egy véres áldozatnak kijelelését — értem a' nagy Straffordot, a' kinek minden hibái mellett is, — de kinek nints ez? — Királyjáért és hazájáért melegen érző szív dobogott melljében — akkor Expedientzia volt, hogy ötet perbe fogják, hogy a' Bírák bünösnek ítéljék, hogy a' Király a' halálos ítéletet megerősítse és ez által, a' mint mondták, a' népletsendesíttessék, az Áldozatnak sírja felett fog a' Király és a' nép között örök barátság köttetni. Azt mondták, azt ígérték. Ez a' Tragédia a' Whitehall előtt esett, mellynek előfalait, a' mint látom,

éppen most igazgatják. Az Expedientzia volt itt a' főrugó — és lerontotta az Egyházat, 's megölte a' Királyt (Nagy mozgás) De fordítsuk el szemünket ez utálatos jelenetről, tudományul vévén azt magunknak. Hagyjuk el ezt a' kárhozatos politikát, a' melly nem fog egyebet bajnál és szégyennél szülni — 's térjünk az egyenes igaz útra 's a' t. 's a' t.' — Mikor Sadler Úr ezt a' beszédet tartotta, már akkor késő éjtszaka volt; ő utánna még Fitzgerald és Gordon Urak beszéltek az Emancipatio mellett. — Végre a' Bill Kiáltás által elfogadtatott.

April. 1 napján az Alsó Háznak nem vala Ülése, mivel délutáni 4 órakor (a' mikor szoktak kezdődni az Ülések) csak 15-en voltak jelen a' Tagok között. — April. 2-kán Lamb Ur egy Esedezőlevelet nyújtott bé, 400 Aszszonyok Aláírásával, az Indiai Özvegy Aszszonyoknak magok megégetése (t. i. a' férjek halálakor) ellen, 's egyszersmind azt a' megjegyzést tette, hogy ő azon Aszszonyok között, kik az Esedezőlevelet aláírták, többeket esmér (Nagy Nevetés). A' felforgott tárgyak némelly apró Finantzialis tárgyakat illettek.

Londonn, April. 4-kén. A' Felső-Ház körül tegnap előtt estve teméntelen nép seregelt, az ajtókat alig lehetett ki 's bé nyitni; várták a' tanátskozás kimeletét. — April. 1 napján Lord Aylesbury, Winchilsea, Bexley és Rolle a' Királyhoz audientziára mentek és számos Esedezőlevelet nyújtottak Ő Felségéhez az Emancipatio ellen. Mint-hogy pedig a' volt előre a' híre, hogy az említett Lordokat nagy sokaságú Hintók és gyalogemberek fogják Windsorba kísérni, Birnie Úr a' Politziai Tisztje pa-

rantsolatot vett, hogy a' nevezett napra jókor reggel Windsorban légyen és a' Test Őrző Régementnek 2-dik Bataillonja készen tartotta magát, hogy a' legelső intésre előteremjen. De semmi sem történt. — Marquis Hertford Özvegye nagy vendégséget adott a' Cumberlandi Hertzegnek tiszteletére, mellyen minden híresebb Anti Katholikusok, a' többek között Gróf Eldon és Sadler Úr, jelen voltak. —

Lord Dudley (a' volt Külső Minister) egy utazást akar tenni a' Száraz (Európa) több részein keresztül. —

Török Ország.

A' Konstantinápolyi posta Mártz. 26-dikáról megérkezett, de semmi nevezetes tudósítást nem hozott. A' Szultán a' ruházatban való fényűzés kiirtásával foglalatoskodik, mellyről igen hosszas parantsolatot adatott ki. Erről a' jövő postán bővebben. — Az ottani kikötő elől 4 línea hajó 2 fregát 3 Korvette, 3 brigg és 18 gyújtóhajó indult ki a' Bosporus torkolatja felé, úgy vélekednek, hogy azon Orosz kis hajós sereg ellen, melly Sizeboli előtt áll.

A' pénz folyamat Aprilis 15-dikán;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 5/16
Az 1820-béli sorsosok, — —
Az 1821-béli hasonlók, 125 5/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 54 1/8 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1109 1/2 forinton
Conv. Pénzben.